

VY_32_INOVACE_PO_KR_05

SADA : Společnost, stát, právo

TÉMA : Socializace

AUTOR : Mgr. Hana Krčilová

PŘEDMĚT : Základy společenských věd

ROČNÍK : 2. ročník VG

VYUŽITÍ : Prezentace určená pro výklad

ANOTACE : Materiál vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, občanský a společenskovědní základ, seznamuje se základními sociologickými pojmy socializace, význam socializace pro jedince i společnost, příklady vlčích dětí, T. Parsons a strukturální funkcionalismus

SOCIALIZACE

Aneb jak se z biologického rodu
Homo stane člověk

Socializace

- = zespolečenštění
- dlouhodobý proces, začíná narozením, končí v dospělosti, ne vždy se podaří
- pro člověka velmi důležitá – přežití jedince závisí na pomoci společnosti, u člověka je závislost na společnosti nejdůležitější ze všech tvorů
- společnost nám pomáhá přežít, jedinec se musí společnosti přizpůsobovat
- pokud se jedinec nezačlení = nesocializuje – nemůže přežít
- pokud je jedinec socializován nedůsledně má neustálé konflikty se společností

Co stane, když socializace neproběhne v lidské společnosti ?

Der Wilde von Aveyron.

Viktor z Aveyronu,

nalezen kolem r. 1800 v jižní Francii, vypadal na 11 let, nemluvil, lezl po čtyřech, pil a jedl se zvířaty v korytech, později se ho vychovatel snažil naučit mluvit, zvládl jen pár slov. /Obr.č. 1/

Amala a Kamala,

nejznámější je **případ Amaly a Kamaly, dívek nalezených r. 1920 v Indii**, byly vychovány vlčí smečkou, žily v džungli, lezly po čtyřech, štěkaly, kňučely, trhaly syrové maso zuby, lidé je našli a snažili se je naučit mluvit → nepodařilo se.

Jaký je význam socializace ?

- Zcela zásadní :
- díky socializaci se z bytosti biologické stane bytost společenská = lidská
- Rozvíjí se specificky lidské schopnosti: **myslet, mluvit, vzpřímeně chodit** → odlišné vlastnosti od zvířat.

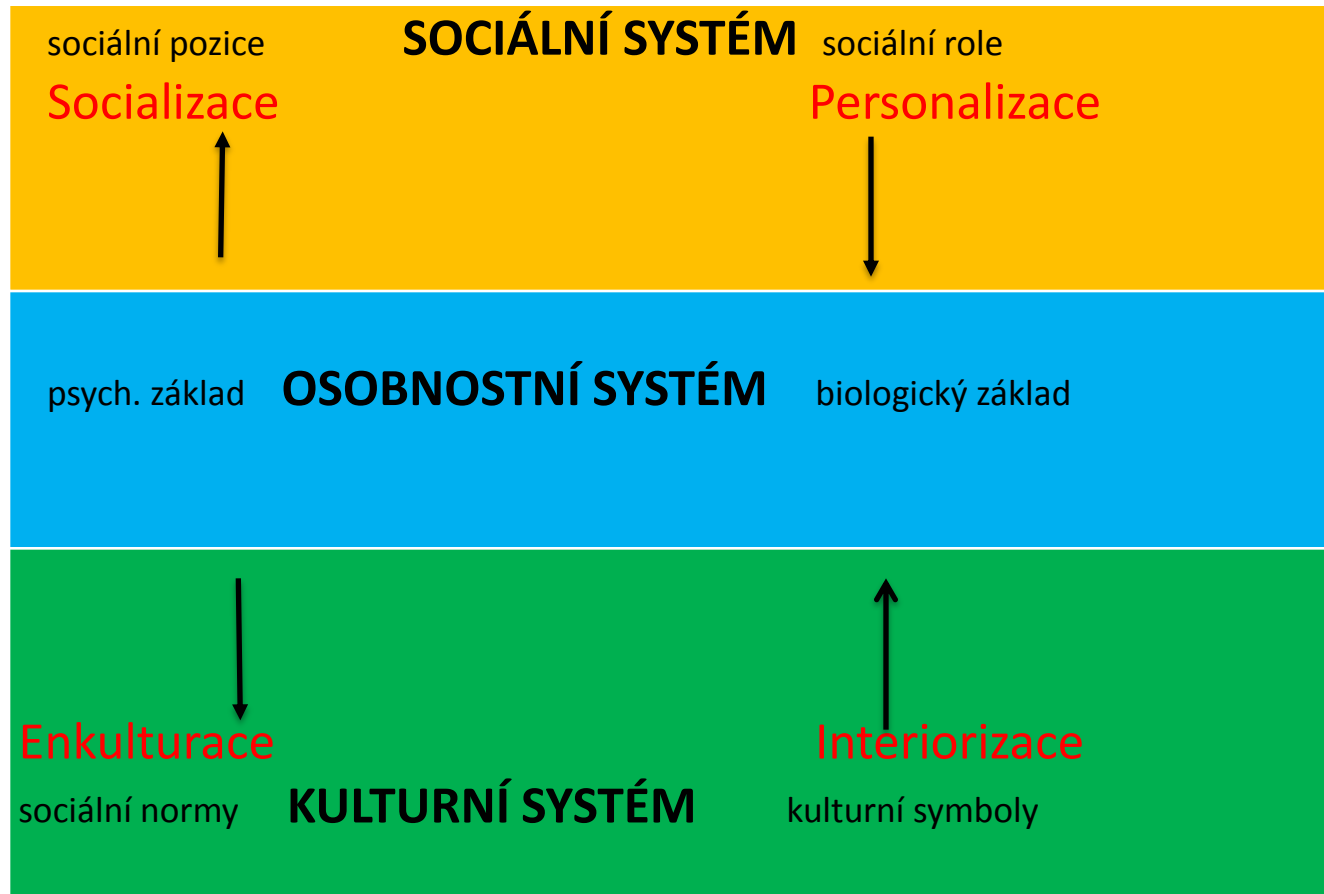
VÝZNAM SOCIALIZACE PRO JEDINCE

- jedinec musí porozumět kultuře a společnosti
- **enkulturace** – dlouhodobý proces probíhající při začleňování se do kultury. Jedinec musí přijmout soubor norem → postupně dochází ke **zvnitřňování** = Interiorizaci norem (stávají se součástí osobnosti)
- jedinec musí **přijmout sociální role** = očekávaný způsob chování, který vyžaduje na jedinci společnost. Jestliže má určitou pozici, má také určitý okruh povinností (např. student → učit se)
- **konflikt rolí** – nastává, že jestliže nelze současně zvládnout povinnosti spojené s více rolemi (např. matka malého dítěte současně podniká, nebo zaneprázdněný manažer je synem těžce nemocné matky....)

VÝZNAM SOCIALIZACE PRO SPOLEČNOST

- předává se kultura, hodnoty a normy
- → zajišťuje se **kontinuita společenského vývoje**
- vývoj společnosti se nezastaví, ale pokračuje v dalších generacích
- vytváří a **zpevňuje společenskou tradici** = soubor ověřených hodnot
- socializace zajišťuje **normativní konsensus** = shoda většiny společnosti na základních normách. (vražda je špatná, krást se nemá...)
- → na tomto základě vznikají zákony → **Vytvářejí společenský řád → drží společnost pohromadě.**

Talcott Parsons – strukturální funkcionalismus

Talcott Parsons – význam socializace pro společnost a jedince

- Americký sociolog, zkoumal socializaci, rozlišil několik významných procesů :
- **Socializace** – začlenění jedince do společnosti, přijme dané hodnoty a normy
- **Personalizace** - proces vytváření jedinečné (originální) lidské osobnosti. Vzniká působením společnosti a kultury (jedinec rozvine své schopnosti díky vyzkoušení si různých činností)
- **Enkulturační** – jedinec přijme danou kulturu
- **Interiorizace** – proces zvnitřnění daných hodnot a norem

Použité zdroje

Obr. č. 1. : Soubor:Kaspar hauser.jpg [online] Wikipedie:Otevřená encyklopedie [cit.2013-02-12]. Dostupné z:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Kaspar_hauser.jpg, Wikipedia Commons

Další použité obrázky jsou Kliparty

Použité zdroje

Miloslav Petrusek a kol. : Sociologie pro střední školy, SPN, 3. vyd., Praha, 1997, 75 s. ISBN 80-04-26689-4

Jan Jandourek . Úvod do sociologie, Portál, 1. vyd., Praha, 2003, 231 s., ISBN 80-7178-749-3

Blanka Říchová : Úvod do současné politologie, Portál, 1. vyd., Praha, 2002, 207 s., ISBN 80-7178-628-4

D. Denglerová, H. Doležalová a další kol. autorů :Společenské vědy pro 1. ročník středních škol, Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2009, 83 s., ISBN 978-80-7358-144-2

P.Dufek,E. Kneblová a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy - 2. díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2010, 87 s., ISBN 978-80-7358-152-7